

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія природничих дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Павло ЯЛОВСЬКИЙ
«31» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні технології та технічні засоби навчання

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **012 Дошкільна освіта**
Освітньо-професійна програма **Дошкільна освіта**

Колісецький С. М. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Кременець, 2023. 12 с.

Розробник:

Колісецький Сергій Миколайович – викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії природничих дисциплін

Протокол від «31» серпня 2023 р. № 1

Голова циклової комісії

Ірина БЄЛОВА

1. Вступ

Сучасна система дошкільної освіти України розвивається в умовах реформування та оновлення змісту освіти відповідно до вимог Нової української школи, концепції сталого розвитку та цифровізації освітнього процесу. Основою цього процесу є гуманізація, особистісно орієнтований і компетентнісний підходи, які спрямовані на формування творчої, активної, ініціативної особистості дитини.

Інноваційні технології навчання у дошкільній освіті виступають важливим засобом модернізації педагогічного процесу, забезпечують якісно новий рівень освітньої діяльності, сприяють розвитку пізнавальної активності, критичного мислення, креативності та самостійності дітей. Використання інноваційних методів, цифрових інструментів, інтерактивних форм навчання забезпечує інтеграцію традиційного й сучасного педагогічного досвіду, створюючи умови для гармонійного розвитку дошкільника.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Інноваційні технології дошкільної освіти» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Дошкільна освіта з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS: 3	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна
Змістових модулів – 2	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	
	Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта	Загальна кількість годин – 90
		2-й
		Семестр
		4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача освіти – 2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		12 год
		Семінарські
		24 год
		Практичні
		20 год
		Самостійна робота
		34 год
		Вид контролю: Залік – 4-й семестр

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 62% / 34 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Інноваційні технології дошкільної освіти» є формування у здобувачів системи знань про сучасні підходи, принципи, методи та інноваційні технології організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти, розвиток готовності до їх творчого застосування у професійній діяльності вихователя.

Основні завдання курсу:

1) ознайомити студентів із сутністю, класифікацією та характеристикою інноваційних педагогічних технологій у дошкільній освіті;

2) розкрити сучасні наукові підходи до модернізації освітнього процесу в ЗДО відповідно до вимог Нової української школи та Концепції дошкільної освіти;

3) сформувати уявлення про використання інформаційно-комунікаційних технологій, інтерактивних методів, STEM-освіти, технологій ігрової, проєктної та дослідницької діяльності у роботі з дітьми дошкільного віку;

4) розвинути вміння аналізувати, відбирати та адаптувати інноваційні педагогічні технології до вікових особливостей дітей;

5) сформувати практичні навички впровадження інновацій у навчально-виховний процес, планування та організації інноваційних занять;

6) сприяти розвитку творчого мислення, педагогічної рефлексії, здатності до професійного самовдосконалення та інноваційної діяльності вихователя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК15 Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Інноваційні технології дошкільної освіти» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій.

РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН9 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм.

РН15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

РН16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

РН18 Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи інновацій у дошкільній освіті

Тема 1. Сутність інновацій у дошкільній освіті

Поняття «інновація», «інноваційна діяльність», «педагогічна технологія». Види та класифікація педагогічних інновацій. Особливості інноваційного процесу в дошкільній освіті. Фактори, що впливають на ефективність інноваційних змін у ЗДО.

Тема 2. Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти в Україні

Основні напрями модернізації дошкільної освіти. Концептуальні положення Базового компонента дошкільної освіти. Інноваційний потенціал реформ у контексті Нової української школи. Впровадження сучасних педагогічних підходів у практику роботи вихователя.

Тема 3. Інноваційні педагогічні технології в освітньому процесі ЗДО

Поняття педагогічної технології, її структура та етапи реалізації. Характеристика основних інноваційних технологій: особистісно орієнтована, компетентнісна, інтегрована, ігрова, проектна. Переваги, ризики та умови впровадження інновацій у практику ЗДО.

Змістовий модуль 2. Інноваційні підходи та технології в освітньому процесі закладу дошкільної освіти

Тема 4. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у роботі вихователя

Сутність та значення ІКТ у дошкільній освіті. Види цифрових ресурсів та інструментів, придатних для роботи з дітьми. Приклади використання інтерактивних засобів навчання. Формування цифрової культури та безпечного освітнього середовища.

Тема 5. STEM та STREAM-освіта як інноваційні напрямки розвитку пізнавальної активності дітей

Поняття STEM та STREAM-освіти, їх цілі та принципи. Інтеграція науки, техніки, мистецтва та математики у діяльності дітей. Приклади інноваційних занять із використанням дослідницького методу. Роль педагога у стимулюванні пізнавальної допитливості дошкільників.

Тема 6. Професійна компетентність вихователя в умовах інноваційної освіти

Поняття інноваційної компетентності вихователя. Компоненти готовності до інноваційної діяльності. Самоосвіта, педагогічна рефлексія, участь у творчих проєктах як чинники професійного розвитку. Етичні та ціннісні аспекти інноваційної педагогічної культури.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		лекц.	сем.	практ.	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи інновацій у дошкільній освіті					
Тема 1. Сутність інновацій у дошкільній освіті	16	2	4	4	6
Тема 2. Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти в Україні	14	2	4	3	5
Тема 3. Інноваційні педагогічні технології в освітньому процесі ЗДО	15	2	4	3	6
Разом годин за модулем 1.	45	6	12	10	17
Змістовий модуль 2. Інноваційні підходи та технології в освітньому процесі закладу дошкільної освіти					
Тема 4: Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у роботі вихователя	15	2	4	3	6
Тема 5: STEM та STREAM-освіта як інноваційні напрямки розвитку пізнавальної активності дітей	15	2	4	3	6
Тема 6: Професійна компетентність вихователя в умовах інноваційної освіти	15	2	4	4	5
Разом годин за модулем 2.	45	6	12	10	17
Разом за 4-й семестр	90	12	12	10	34
Усього годин:	90	12	24	20	34

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття інновації та інноваційної діяльності у педагогіці	2
2.	Класифікація педагогічних інновацій та умов їх реалізації	2
3.	Модернізація дошкільної освіти в контексті вимог НУШ	2
4.	Базовий компонент дошкільної освіти як основа інноваційного підходу	2
5.	Сучасні педагогічні технології: сутність, структура, характеристика	2
6.	Особистісно орієнтоване та компетентнісне навчання в дошкільній освіті	2
7.	Інформаційно-комунікаційні технології навчання в дошкільній освіті	2
8.	Безпечне цифрове середовище для дошкільників	2

9.	STEM-освіта як інноваційний напрям у роботі з дітьми дошкільного віку	2
10.	STREAM-освіта: розширення інноваційного підходу через мистецтво	2
11.	Формування інноваційної компетентності педагога	2
12.	Професійне самовдосконалення та педагогічна рефлексія вихователя	2
Разом:		24

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аналіз прикладів інноваційних технологій у сучасній педагогічній практиці	2
2.	Порівняльний аналіз традиційних і інноваційних методів роботи з дітьми дошкільного віку	2
3.	Проектування інноваційного освітнього середовища в закладі дошкільної освіти	2
4.	Розробити макет або схему організації простору з урахуванням інноваційних принципів	1
5.	Розробка фрагменту заняття з використанням особистісного орієнтованого підходу	2
6.	Розробка картки індивідуального супроводу дитини	1
7.	Моделювання інтегрованого освітнього заняття з дітьми старшого дошкільного віку	2
8.	Розробка сценарію інтегрованого тематичного дня в ЗДО.	1
9.	Використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі вихователя	2
10.	Створення цифрових дидактичних матеріалів (презентацій, інтерактивних плакатів)	1
11.	Розробка мініпроєкту за технологією STEM або STREAM	2
12.	Створення інноваційних дидактичних ігор для дітей дошкільного віку	2
Разом:		20

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Роль інновацій у розвитку дошкільної освіти.	6
2.	Актуальні зміни у системі дошкільної освіти України.	5
3.	Практичне використання інноваційних технологій у ЗДО.	6
4.	ІКТ як засіб підвищення ефективної роботи вихователя	6
5.	Значення STEM/STREAM освіти для розвитку дитини.	6
6.	Розвиток професійних умінь вихователя в сучасних умовах.	5
Разом:		34

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями; робить помилки в інтонуванні мелодичних конструкцій.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує практичні завдання.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує практичні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

8. Методи навчання

Лекції, розповідь, пояснення, бесіда, вправи, навчальна дискусія, метод-кейс, пізнавальні ігри, робота з літературою.

9. Методи контролю

Усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль, практичний контроль, підсумковий контроль: залік у 4-ому семестрі.

Як результати навчання за освітнім компонентом може бути визнана участь здобувачів фахової передвищої освіти у програмах формальної та/або неформальної освіти (курси підвищення кваліфікації, тренінги, вебінари, майстер-класи тощо) за умови документального підтвердження (сертифікати, свідоцтва, програми курсів), встановлення відповідності набутих компетентностей програмним результатам навчання за освітнім компонентом та згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі.

Тема «Сутність інновацій у дошкільній освіті» може бути Perezархована за результатами проходження онлайн-курсу «Інновації в освіті: сучасні підходи» (платформа «Prometheus»), вебінару «Інноваційна діяльність педагога: від ідеї до реалізації» (платформа «Всеосвіта»).

Тема «Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти в Україні» може бути Perezархована за результатами проходження вебінару «Нова українська школа та дошкільна освіта: виклики і перспективи» (платформа «На Урок»), онлайн-курсу «Освітні реформи в Україні» (платформа «Prometheus»).

Тема «Інноваційні педагогічні технології в освітньому процесі ЗДО» може бути Perezархована за результатами проходження курсу «Сучасні педагогічні технології в дошкільній освіті» (платформа «Всеосвіта»), майстер-класу «Інтерактивні методи навчання дітей дошкільного віку» (платформа «На Урок»).

Тема «Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у роботі вихователя» може бути перерахована за результатами проходження курсу «Цифрові інструменти для педагога» (платформа «Prometheus»), вебінару «Використання ІКТ у закладі дошкільної освіти» (платформа «Всеосвіта»).

Тема «STEM та STREAM-освіта як інноваційні напрямки розвитку пізнавальної активності дітей» може бути перерахована за результатами проходження курсу «STEM-освіта: від теорії до практики» (платформа «Prometheus»), вебінару «STREAM-підхід у роботі з дошкільниками» (платформа «На Урок»).

Тема «Професійна компетентність вихователя в умовах інноваційної освіти» може бути зарахована за результатами проходження онлайн-курсу «Професійний розвиток сучасного педагога» (платформа «Всеосвіта»), вебінару «Soft skills педагога ХХІ століття» (платформа «На Урок»). Результати формального та/або інформального навчання підтверджуються відповідними сертифікатом.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Інноваційні технології дошкільної освіти»

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який на високому рівні володіє теоретико-методологічними знаннями у сфері дошкільного виховання дітей передшкільного віку. Уміє максимально використовувати у педагогічній діяльності набуті знання і практичні уміння, успішно розв'язує проблеми особистісного розвитку дошкільнят. Демонструє готовність до ефективного здійснення виховної діяльності в закладах дошкільної освіти.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який володіє навчально-програмовим матеріалом у процесі розв'язання творчих завдань з курсу, однак допускає термінологічні помилки, не завжди логічно використовує теоретичні знання. Virізняється стандартністю педагогічного мислення. Потребує вдосконалення умінь та навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни, розвитку рівня професійної мотивації.

Оцінку «3», «задовільно» – здобувач фахової передвищої освіти, який виявляє знання і розуміння основних аспектів проблеми виховання та навчання дітей дошкільного віку, проте вони недостатньо глибокі та осмислені. Інколи демонструє алогічність у відтворенні навчального матеріалу. Виявляє вміння частково аналізувати теоретичні аспекти проблем виховання і навчання дітей передшкільного віку, проте робить неточні висновки. Не вміє застосовувати здобуті знання для вирішення педагогічних проблем, які виникають у процесі здійснення освітньої діяльності.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і навичок, необхідних для педагогічної діяльності в закладах загальної дошкільної освіти. Не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

11. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, методичні розробки семінарських занять, пакет контрольних завдань, дидактичне забезпечення самостійної роботи здобувачів освіти, презентації з тем, критерії оцінювання семінарських занять, мультимедійні презентації за змістом тем.

12. Рекомендована література

Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція / наук. кер. Н. В. Гавриш ; упоряд. : Т. О. Піроженко та ін. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2021. 38 с.
2. Впевнений старт. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку (6-й рік життя). К., 2019. 46 с.
3. Дмитренко А. П. Інноваційні технології дошкільної освіти: навч.-метод. посіб. К.: Університетська книга, 2024. 80 с.
4. Інноваційні технології в дошкільному навчальному закладі: навч.-метод. посіб. Харків: Ранок, 2020. 128 с.
5. Половіна О. А. Інновації в дошкільній освіті: актуальні проблеми та напрями розвитку. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2024. 64 с.
6. Кривобок А. С. Формування професійної компетентності педагога: навч.-метод. посіб. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. 376 с.
7. Задорожна Л. К., Ягоднікова В. В. Професійна компетентність сучасного педагога: методологія, теорія, методика, практика. Одеса: Букаєв В. В., 2019. 286 с.
8. Петрук І. С. Процес розвитку методичної компетентності педагогів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 164 с.

Допоміжна

1. Гончаренко С. У. Педагогічні інновації: теорія і методика. К.: Либідь, 2013. 272 с.
2. Сисоєва С. О. Педагогічні інновації: сутність, структура, динаміка розвитку: навч. посіб. К.: Академвидав, 2015. 240 с.
3. Тарасенко Г. С. Сучасні освітні технології у роботі вихователя закладу дошкільної освіти. Харків: Основа, 2018. 112 с.
4. Сущенко Т. І. Інформаційно-комунікаційні технології у дошкільній освіті: метод. рекомендації. К.: Генеза, 2021. 72 с.
5. Піроженко Т. О. Психолого-педагогічні основи розвитку інноваційної діяльності педагога. К.: Педагогічна думка, 2016. 156 с.
6. Волинець Ю. І. STEM-освіта в дошкільлі: практичний посібник для вихователів. Харків: Ранок, 2022. 96 с.
7. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід і українські перспективи. К.: КІС, 2015. 312 с.
8. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник для студентів педагогічних вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 2008. 320 с.

9. Сухомлинська О. В. Освітні інновації та сучасна школа: монографія. К.: Педагогічна думка, 2017. 278 с.

Інформаційні ресурси

1. Інноваційні технології в розвитку креативних здібностей дошкільників у різних видах діяльності. URL: <http://vihovатели.com.ua/stati/6468-innovatsionnye-tekhnologii.html>.
2. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія. URL: <http://www.kogpi.edu.te.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/>
6. Національна бібліотека ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Образотворче мистецтво. Видавництво Ранок. URL: <https://www.ranok.com.ua/subject/obrazotvorche-mistetstvo-701.html>.
8. Пошук по українському вебу, конференціях. URL: <http://www.el.visti.net>
9. Сучасні форми організації дитячої образотворчої творчості. URL: <http://ditsad.com.ua/konsultac/konsultac2503.html>.
10. Фаховий коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка. URL: <https://kogpa.edu.ua/uk/fakhovyi-koledzh>